

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz

w sprawie **M. Ż.** – sędziego Sądu Apelacyjnego w [...],
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, na posiedzeniu w dniu
21 listopada 2023 r., zażalenia adw. M. T. – obrońcy sędziego Sądu Apelacyjnego
w S. – **M. Ż.** sędziego Sądu Apelacyjnego w [...], na postanowienie Zastępcy
Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z dnia 3 lipca 2023 r.,
sygn. akt [...] w przedmiocie umorzenia postępowania dyscyplinarnego,

postanowił:

1. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie,
2. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych w dniu 3 lipca 2023 r., w sprawie o sygn. akt RDSP [...], wydał postanowienie o umorzeniu, na podstawie art. 114 § 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych – powoływanej dalej jako: u.s.p., postępowania dyscyplinarnego dotyczącego zarzuconego **M. Ż.** - sędziemu Sądu Apelacyjnego w [...], przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 3 i 5 u.s.p., polegającego na tym, że w dniu 3 marca 2020 r. w S., uchybił godności urzędu w ten sposób, że jako funkcjonariusz publiczny, przewodniczący składu orzekającego w sprawie Sądu Apelacyjnego w [...] o sygnaturze akt [...] przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że przyznając sobie kompetencje do ustalania i oceny umocowania oraz sposobu działania konstytucyjnych organów państwa w zakresie sposobu wyboru części członków Krajowej Rady Sądownictwa podjął działania kwestionujące skuteczność powołania sędziego sprawozdawcy w rozpoznawanej sprawie [...] na

stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w S., w ten sposób, że wydał postanowienie o zwróceniu się do Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] oraz do Prezesa Sądu Okręgowego w S. o przekazanie akt osobowych oraz wszelkiej dokumentacji dotyczącej powołania tego sędziego na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w S., przez co podważając przepis art. 55 § 1 u.s.p. oraz ignorując wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 25 marca 2019 r. sygn. akt [...] o zgodności z Konstytucją art. 9a ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, podjął bezprawną ingerencję w ustawowy sposób powołania sędziów do składów orzekających, co mogło prowadzić do naruszenia art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, naruszało przepis art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a także przepis art. 82 § 1 u.s.p., określający obowiązek postępowania zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim, w tym w szczególności obowiązek stania na straży prawa, a tym samym, wyczerpując znamiona przestępstwa z art. 231 §1 k.k., stanowiło działanie na szkodę interesu publicznego w postaci prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości (k. 246-248 akt o sygn. [...]).

Na powyższe postanowienie zażalenie złożyła adw. M. T. – obrońca **M. Ż.** - sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] i **zarzuciła** obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 114 § 10 u.s.p., poprzez bezpodstawne przyjęcie jako podstawy umorzenia postępowania dyspozycji ww. normy, w sytuacji, gdy - wobec nienaruszenia przez obwinionego jakichkolwiek norm deontologicznych postępowanie powinno zostać umorzone na zasadzie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., nie zaś w oparciu o przesłankę braku podstaw do złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej (k. 5 - 8 akt o sygn. I ZO 86/23).

W konkluzji adw. M. T. **wniosła** o zmianę zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania dyscyplinarnego wobec **M. Ż.** - sędziego Sądu Apelacyjnego w [...], na podstawie art. 17 §1 pkt. 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., a to ze względu na to, że przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu - nie popełniono.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie adw. M. T. nie zasługuje na uwzględnienie.

Poza sporem jest, że postępowanie dyscyplinarne wszczęte wobec **M. Ż.** - sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] powinno zostać umorzone. W wyroku TSUE z dnia 15 lipca 2021 r., w sprawie C-791/19 Komisja Europejska przeciwko Polsce (system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów) przyjęto, że wyłączenie gwarancji wynikających z zasady niezawisłości sędziowskiej dotyczy „poważnych i całkowicie niewybaczalnych zachowań ze strony sędziów, polegających na przykład na celowym i wynikającym ze złej wiary lub z wyjątkowo poważnych i rażących zaniedbań pogwałceniu przepisów prawa krajowego i prawa Unii, których przestrzeganie mają zapewnić, lub na arbitralnym szafowaniu wyroków lub odmowie wymiaru sprawiedliwości, podczas gdy jako depozytariusze funkcji orzeczniczych mają za zadanie orzekać w sporach poddawanych im pod rozstrzygnięcie przez jednostki” (por. pkt 137 tego wyroku). Z kolei Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 6 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZSK 43/22, podkreślił, że nie do przyjęcia jest, ze względu na sens panującego w Polsce porządku konstytucyjnego demokratycznego państwa prawnego, aby sędzia wypełniający swoje obowiązki orzecznicze i korzystający, w związku z tym z wynikającego z zasady sędziowskiej niezawisłości, uprawnienia dokonywania samodzielnie, według swego sumienia, wykładni prawa (interpretacji) podczas wykonywania czynności orzeczniczych w obszarze sprawowania wymiaru sprawiedliwości, był za takie orzecznicze czynności represjonowany na płaszczyźnie prawa karnego lub prawa dyscyplinarnego. Nie budzące jakichkolwiek wątpliwości naruszenia w obszarze wykładni przepisów prawa (określane jako naruszenie przepisów prawa materialnego lub prawa procesowego przez błędną wykładnię), powinny być usuwane w trybie kontroli instancyjnej, poprzez zaskarżenie takiego orzeczenia zwykłym lub nadzwyczajnym środkiem odwoławczym, z konsekwencjami w postaci zmiany lub uchylenia zaskarżonego orzeczenia, jak też z ewentualnym zastosowaniem przez sąd odwoławczy instytucji wytknięcia uchybienia, o jakiej mowa w art. 40 u.s.p. Wątpliwości natomiast w niniejszej sprawie powzięła obrońca SSA **M. Ż.** w zakresie, w jej ocenie, błędnej podstawy prawnej wskazanej w postanowieniu o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego. Postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych zostało wydane w oparciu o art. 114 § 10 u.s.p., natomiast

Skarżąca wniosła w zażaleniu o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przyjęcie za podstawę prawną umorzenia postępowania dyscyplinarnego – art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. W realiach sprawy nie można podzielić tego stanowiska. Zauważyć należy, że skuteczność zarzutu obrazy przepisów postępowania warunkowana jest jego wpływem na treść zapadłego orzeczenia, a także konieczne jest wykazanie w czym konkretnie przejawia się zarzucone naruszenie przepisów postępowania. W ocenie Sądu Najwyższego zarzut z zażalenia obrońcy SSA **M. Ż.** tych wymogów nie spełnia. Skarżąca nie kwestionuje rozstrzygnięcia co do umorzenia postępowania dyscyplinarnego, a wręcz podkreśla jego prawidłowość i słuszość, a neguje jedynie motywy, którymi kierował się Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych przy wydaniu postanowienia o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, czyli argumentację podaną w uzasadnieniu tego postanowienia. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych wskazał bowiem w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, że dodane ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, unormowanie art. 107 § 3 pkt 1 u.s.p., wprowadzające tzw. kontratyp dyscyplinarny, w którym zniesiono zagrożenie sędziów odpowiedzialnością dyscyplinarną za czyny ściśle związane ze sprawowaniem pełnionego urzędu, poprzez wyraźne wskazanie, jakie okoliczności związane z orzekaniem nie stanowią przewinienia dyscyplinarnego. Za wyłączające bezprawność dyscyplinarną ustawodawca przyjął m.in. okoliczność wydania z udziałem danego sędziego orzeczenia sądowego obarczonego błędem w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego lub oceny dowodów. Mając na względzie powyższe, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych uznał, że będące przedmiotem oceny w postępowaniu dyscyplinarnym zachowanie SSA **M. Ż.**, należało zakwalifikować jako wypełniające normę z art. 107 § 3 pkt 1 u.s.p., a w konsekwencji umorzyć postępowanie dyscyplinarne na podstawie art. 114 § 10 u.s.p., zgodnie z którym jeżeli postępowanie dyscyplinarne nie dostarczyło podstaw do złożenia do sądu dyscyplinarnego wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego.

Natomiast zdaniem adw. M. T., zachowanie SSA **M. Ż.** nie stanowiło przewinienia dyscyplinarnego, a jedynie wypełnienie obowiązku wynikającego z treści art. 439 § 1 k.p.k., który nakazuje badanie występowania bezwzględnych przyczyn odwoławczych, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia. Według Skarżącej, fakt zmiany przepisów nie ma znaczenia dla stwierdzenia, że do popełnienia zarzucanego obwinionemu przewinienia dyscyplinarnego – wyczerpującego, jak wynika z zarzutu, jednocześnie znamiona przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. – w ogóle nie doszło. Powyższe potwierdza, że Skarżąca kwestionuje jedynie samą argumentację z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, zgadzając się jednocześnie co do zapadłego rozstrzygnięcia (umorzenia postępowania dyscyplinarnego). Podniesiony w zażaleniu zarzut, nie ma więc wpływu na treść postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z dnia 3 lipca 2023 r. Przepis art. 114 § 10 u.s.p. przewiduje ogólną przesłankę umorzenia postępowania dyscyplinarnego w postaci „braku podstaw do złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej”. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych powołał się też na zmiany normatywne, tj. wprowadzenie unormowania z art. 107 § 3 pkt 1 u.s.p. Dalsze prowadzenie postępowania straciło racjonalne podstawy, albowiem charakter zarzucanego czynu *a priori* pozwalał wykluczyć jego dyscyplinarne zawinienie.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

[M. T.]

[ms]

